ඉන්දියානු අහසේ නිල් මැණික

සිංදු කියන කුරුලු විශේෂ ගැන ලොව පුරාම අසන්නට ලැබේ. තුර්සිවාගු (thrushes) කුලයේ ගී කියන කුරුල්ලා මේ අතර විශේෂත්වයට පත්ව ඇත්තේ ගී කියන නිසාම නොවේ. මෙම කුරුල්ලා තුළද කුරුලු කුලයට අයත් පොදු ලක්ෂණ වූවද පිල් කලබේ පිහිටීම අනුව විශේෂත්වයක් ලබා ඇත.

නිල් හිසක් ඇති කඳුකරයේ ගීත ගයන කුරුලු විශේෂය Monticoal cinclorbyncbus විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වනු ලබයි. ඉන්දියාවට ආවේණික මෙම කුරුල්ලා ගුලු ගුලු කුලයට අයත් (bul bul) කොණ්ඩයාට සමානය.

සෙන්ටි මීටර් 17 ක් පමණ වූ කුරුල්ලා දීප්තිමත් වර්ණයෙන් යුක්තය. හිස මුදුන (Crown) උරහිස, ගෙල, උගුර ප්‍රදේශය නිල් පැහැයෙන් යුක්ත අතර පියාපත් අතර කැපී පෙනෙන අත්දමේ සුදු පැල්ලම්වලින් අලංකෘත වී ඇත. පසුපස (rump) සහ සිරුරේ යට කොටස් තැඹිලි රතෙන් යුක්තය. වලිග ප්‍රදේශයේ තටු නිල් පැහැ අතර අග කොටස කළු පැහැ ගෙන ඇත. කිරිල්ලී දුඹුරු පැහැය. යට ප්‍රදේශය කොරපොතු සහිතය.

ග්‍රීෂ්ම ඍතුවේදී හිමාලයේ ඔක් පයින් වනාන්තරවල වෙසෙන මේ කුරුලු විශේෂය ශීත ඍතුවේදී ඉන්දියාව පුරා සංචාරය කරනු ලබයි. සාමාන්‍යයෙන් මේ ගී කියන කුරුලු විශේෂය කඳුකර ගල් ප්‍රදේශවල ජීවත්වන අතර උණ සහ පතනශීලි වනාන්තරවල ජීවත්වීමට ප්‍රිය කරති. මෙම වනාන්තර ජනාවාස වන්නට වූ තැනදි තෙත පතනශීලි වනාන්තර, සැහැල්ලු දැව වනාන්තර, වෙත ඇදෙන්නට වූහ.

කලාතුරකින් මෙම කුරුල්ලන් සදහරිත වනාන්තරවලට ප්‍රවේශ වුවද යම් බාධාවක් වූ විට වහාම ඉගිලී ගොස් අසල ගසක අත්තට වී ඉතාම නිසොල්මන්ව සිටින්නට පුරුදුව සිටී. මේ අතර තුර ගොදුරක් දුටු විට එයද අත් නොහරින්නට තුර්සිවාගු ගී කියන කුරුල්ලන් අමතක කරන්නේ නැත.

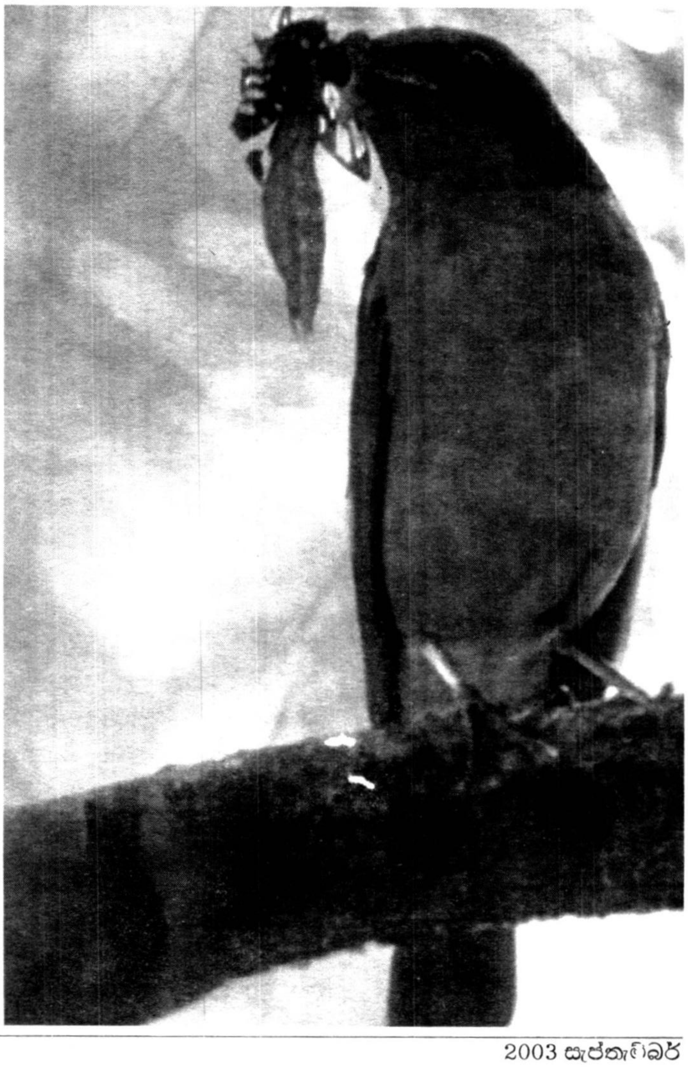

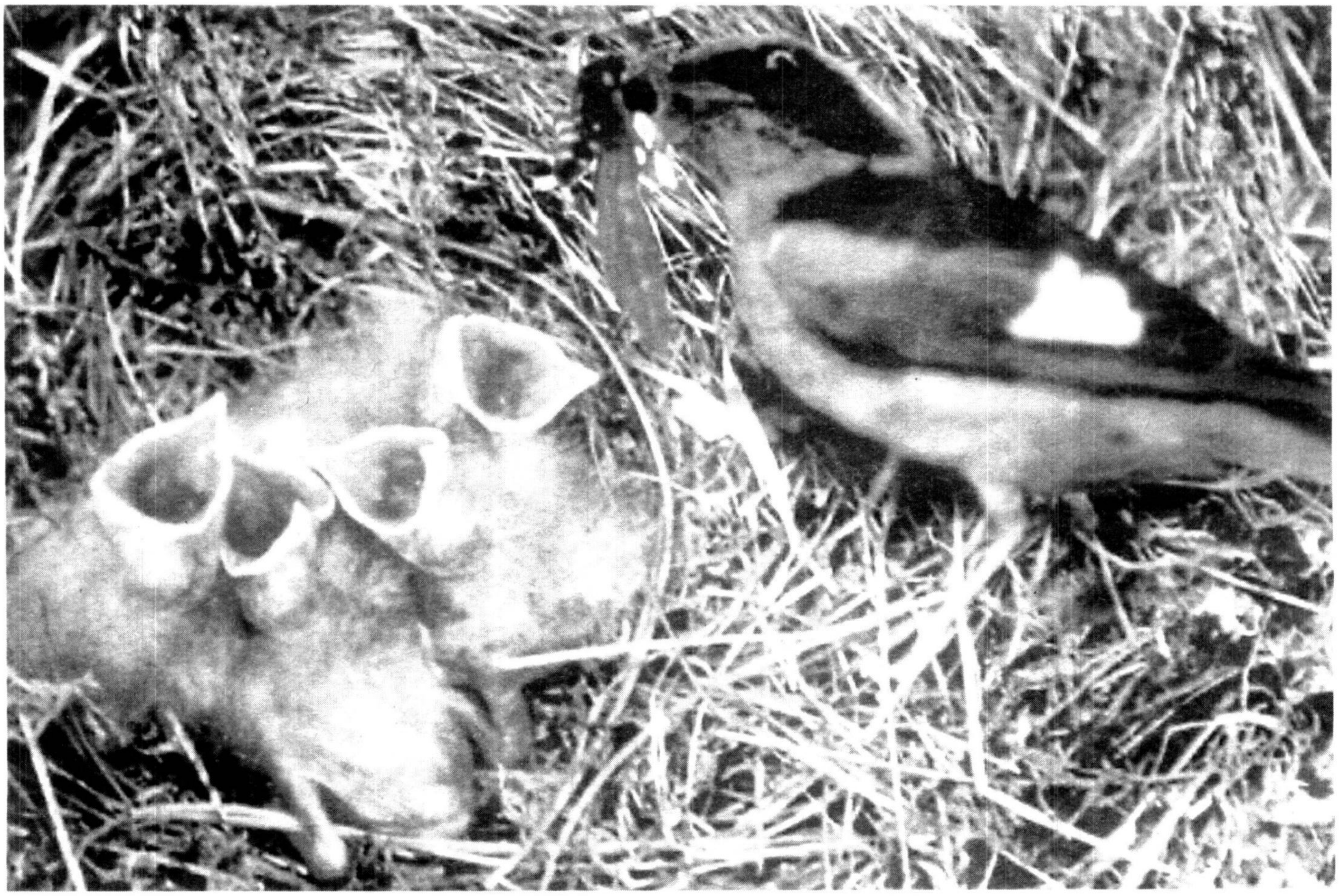

ග්‍රීෂ්ම ඍතුවේදී
මේ කුරුල්ලන්ගේ ප්‍රජනන කාලයයි.
කුරුල්ලා ගසින් ගසට පැන පැහැදිලි
නාදයෙන් ගී ගායනා කරනු ලබයි.
උදේ සහ හැන්දෑයාමයේදී
මේ මිහිරි ගීත ගායනය බහුලව
ඇසෙන්නට ලැබේ

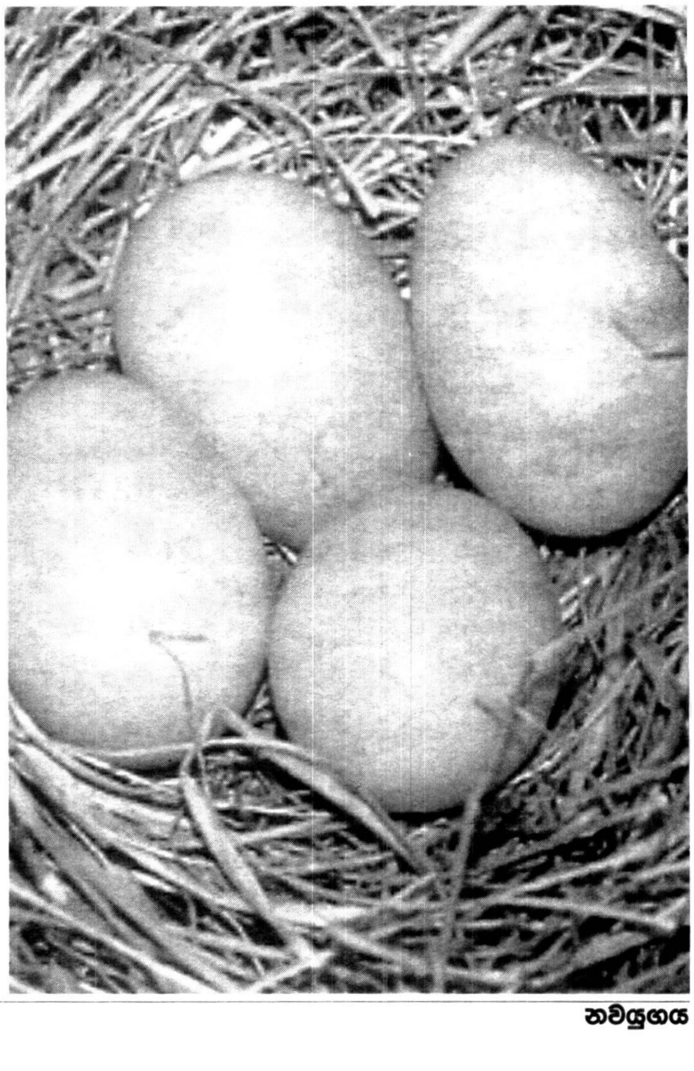

කෘමීත් මෙත්ම ගෙම්බත් උරග වර්ගයේ සතුත්ද ගොදුරු කොට ගෙත යළිත් කුරුල්ලත් ලඟිත ස්ථාතයටම පැමිණ තිසොල්මත්ව සිටීමේ හුරු පුරුද්ද ලබා ඇත.

ග්‍රීෂ්ම ඍතුව මේ කුරුල්ලත්ගේ ප්‍රජතත කාලයයි. කුරුල්ලා ගසිත් ගසට පැත පැහැදිලි තාදයෙත් ගී ගායතා කරතු ලබයි. උදේ සහ හැත්දෑයාමයේදී මේ මිහිරි ගීත ගායතය බහුලව ඇසෙත්තට ලැබේ. මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 4000 – 9000 අතර උස හිමාලය ප්‍රදේශයේ කුඩු ඉදිකර ගතු ලබයි. අපිරිසිදු මෘදු ද්‍රව්‍ය සහ තණකොළ යොද ගෙත කුඩු ඉදිකර ගෙත අප්‍රේල් සිට ජූලි අතර කාලයේදී ප්‍රජතත කටයුතු සිදු කොට ශීත ඍතුව ආරම්භ වත විට තිහඬව සිටී. වතාවකට බිත්තර හතරක් පමණ දැමීම සාමාත්‍ය තත්ත්වයයි. මේ බිත්තර රෝස සුදු මිශ්‍රිත අතර මලාතික රතු දුඹුරු වර්ණයත් ද ඒ අතරට ඇත. ගස් සෙවතක, බෙතයක සිය කුඩුව තබා දරුවත් වැඩෙත තුරු කුරුලු මව්පියත් විසිත් දරුවත් රැක ගතු ඇත. ගැබ්බර කිරිල්ලිය බිජු දැමීමේදී ද දෙදෙතාගේ සම්මාදමෙත් ආරම්භ වත මෙම ක්‍රියාවලිය කුරුලු දරුවත් කැදැල්ල හැර යත තුරුම අවසාත තොකිරීමට තරම් තුර්සිවාගු ගී කියත කුරුල්ලා දරු සෙතෙහස හඳුතාගෙත ඇත.

❑

පුනයා චාන්දනී ද සිල්වා